

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 24. októbra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Smernica 2014/41/EÚ – Európsky vyšetrovací príkaz v trestných veciach – Článok 5 ods. 1 – Formulár v prílohe A – Oddiel J – Neexistencia opravných prostriedkov vo vydávajúcom členskom štáte“

Vo veci C-324/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Specializiran nakazatelen sąd (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko) z 23. mája 2017 a doručený Súdnemu dvoru 31. mája 2017, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Ivanovi Gavanozovovi,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, sudcovia M. Safjan a L. Bay Larsen (spravodajca),

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a A. Brabcová, splnomocnení zástupcovia,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, G. Koós a R. Kissné Berta, splnomocnení zástupcovia,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: G. Eberhard, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: R. Troosters a I. Zaloguin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. apríla 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: bulharčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 4, článku 6 ods. 1 písm. a) a článku 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 2014, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania začatého proti pánovi Ivanovi Gavanozovovi, ktorý je obvinený z vedenia zločineckej skupiny a zo spáchania daňových trestných činov.

Právny rámec

- 3 Odôvodnenia 21, 22 a 38 smernice 2014/41 znejú:

„(21) Na zabezpečenie rýchlej, účinnej a konzistentnej spolupráce v trestných veciach medzi členskými štátmi sú potrebné lehoty. Rozhodnutie o uznaní alebo vykonaní a samotné vykonanie vyšetrovacieho opatrenia by sa mali uskutočniť rovnako rýchlo a prioritne ako v podobnom vnútroštátnom prípade. Mali by sa stanoviť lehoty, aby sa zabezpečilo vydanie rozhodnutia alebo vykonanie v primeranej lehote alebo aby sa dodržali procesné obmedzenia vo vydávajúcom štáte.

(22) Dostupné opravné prostriedky proti [európskemu vyšetrovaciemu príkazu] (EVP) by mali byť prinajmenšom rovnocenné s opravnými prostriedkami, ktoré sú proti dotknutému vyšetrovaciemu opatreniu dostupné vo vnútroštátnom prípade. Členské štáty by v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi poriadkami mali zabezpečiť uplatniteľnosť takýchto opravných prostriedkov, a to tiež prostredníctvom včasného informovania každej zainteresovanej strany o možnostiach a spôsoboch uplatnenia týchto opravných prostriedkov...

...

(38) Keďže cieľ tejto smernice, a to vzájomné uznávanie rozhodnutí prijatých na účely získania dôkazov, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov...

- 4 Článok 1 ods. 4 tejto smernice stanovuje:

„Touto smernicou sa nemení povinnosť rešpektovať základné práva a právne zásady zakotvené v článku 6 Zmluvy o EÚ vrátane práv osôb, voči ktorým sa vedie trestné konanie, na obhajobu a všetky povinnosti justičných orgánov v tomto ohľade zostávajú nedotknuté.“

- 5 Článok 5 ods. 1 prvý pododsek uvedenej smernice stanovuje:

„EVP uvedený vo formulári v prílohe A vyplní, podpíše a presnosť a správnosť jeho obsahu osvedčí vydávajúci orgán.“

- 6 Článok 6 ods. 1 tej istej smernice stanovuje:

„Vydávajúci orgán môže vydať EVP, len ak sú splnené tieto podmienky:

- a) vydanie EVP je pri zohľadnení práv podozrivej alebo obvinenej osoby nevyhnutné a primerané na účely konania uvedeného v článku 4 a

...“

7 Článok 14 smernice 2014/41 znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby boli proti vyšetrovacím opatreniam uvedeným v EVP dostupné opravné prostriedky, ktoré sú rovnocenné s opravnými prostriedkami dostupnými v podobnom vnútroštátnom prípade.

2. Vydanie EVP možno v samej veci napadnúť len žalobou podanou vo vydávajúcom štáte bez toho, aby tým boli dotknuté záruky základných práv vo vykonávajúcom štáte.

3. Pokiaľ to nie je v rozpore s dôvernou povahou vyšetrovania podľa článku 19 ods. 1, vydávajúci orgán a vykonávajúci orgán prijímú vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že informácie o dostupných možnostiach uplatniť opravné prostriedky podľa vnútroštátneho právneho poriadku sa poskytnú v prípadoch, keď ich možno uplatniť, a to včas, aby sa zabezpečilo ich účinné uplatnenie.

4. Členské štáty zabezpečia, aby boli lehoty na podanie opravného prostriedku rovnaké ako lehoty stanovené v podobných vnútroštátnych prípadoch a uplatňovali sa tak, aby sa zabezpečila možnosť účinného uplatnenia tohto opravného prostriedku pre dotknuté strany [dotknuté osoby – *neoficiálny preklad*].

5. Vydávajúci orgán a vykonávajúci orgán sa navzájom informujú o opravných prostriedkoch uplatnených voči vydaniu, uznaniu alebo vykonaniu EVP.

6. Podanie opravného prostriedku nemá odkladný účinok na vykonanie vyšetrovacieho opatrenia, pokiaľ nemá takýto účinok v podobných vnútroštátnych prípadoch.

7. Vydávajúci štát zohľadní skutočnosť, že sa opravnému prostriedku proti uznaniu alebo vykonaniu EVP vyhovel, v súlade s jeho vnútroštátnym právnym poriadkom. Bez toho, aby tým boli dotknuté vnútroštátne procesné predpisy, členské štáty zabezpečia, aby sa pri posudzovaní dôkazov získaných prostredníctvom EVP v trestnom konaní vo vydávajúcom štáte dodržiavali práva na obhajobu a spravodlivé súdne konanie.“

8 Článok 36 ods. 1 tejto smernice uvádza:

„Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 22. mája 2017.“

9 Oddiel J formulára v prílohe A uvedenej smernice, nazvaný „Opravné prostriedky“, znie:

„1. Uvedte, či sa proti vydaniu EVP už podal opravný prostriedok, a ak áno, uvedte ďalšie podrobnosti (opis opravného prostriedku vrátane krokov, ktoré je potrebné vykonať, a lehôt):

...

2. Orgán vo vydávajúcom štáte, ktorý môže poskytnúť ďalšie informácie o postupoch uplatnenia opravných prostriedkov vo vydávajúcom štáte a informácie o dostupnosti právnej pomoci a prekladu a tlmočenia:

Názov:...

Prípadná kontaktná osoba:...

Adresa:...

Tel. (medzinárodná predvoľba) (miestna predvoľba):...

Fax (medzinárodná predvoľba) (miestna predvoľba):...

E-mail:...”

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 10 Pán Gavanozov je v Bulharsku trestne stíhaný pre účasť v zločineckej skupine vytvorenej na účely páchania daňových trestných činov.
- 11 Osobitne sa mu kladie za vinu, že do Bulharska dovezol prostredníctvom nastrčených spoločností cukor z iných členských štátov, pričom sa zásoboval najmä od spoločnosti so sídlom v Českej republike, ktorú zastupoval pán Y, a následne predal tento cukor na bulharskom trhu bez toho, aby vypočítal a zaplatil daň z pridanej hodnoty (DPH), a predložil nepresné dokumenty, podľa ktorých uvedený cukor bol vyvezený do Rumunska.
- 12 V tejto súvislosti Specializiran nakazatelen sād (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko) 11. mája 2017 rozhodol o vydaní európskeho vyšetrovacieho príkazu smerujúceho k tomu, aby české orgány vykonali prehliadky a zaistenia vecí tak v priestoroch uvedenej spoločnosti so sídlom v Českej republike, ako aj v mieste bydliska pána Y a pristúpili k výsluchu tohto pána formou videokonferencie ako svedka.
- 13 V nadväznosti na prijatie tohto rozhodnutia tento súd uvádza, že mal ťažkosti pri vyplňaní oddielu J formulára v prílohe A smernice 2014/41, venovaného opravným prostriedkom.
- 14 Uvedený súd v tejto súvislosti uvádza, že bulharské právo nestanovuje žiadny opravný prostriedok proti rozhodnutiam, ktorými sa nariaďujú prehliadky, zaistenia vecí alebo výsluchy svedkov. Ten istý súd sa však domnieva, že článok 14 tejto smernice ukladá členským štátom povinnosť stanoviť takéto opravné prostriedky.
- 15 Vnútroštátny súd tiež spresňuje, že v bulharskom práve sa súdne rozhodnutia nariaďujúce takéto opatrenia nenachádzajú medzi prípadmi, v ktorých môže vzniknúť zodpovednosť štátu v prípade škody, pokiaľ sa priamo netýkajú obvineného.
- 16 Za týchto podmienok Specializiran nakazatelen sād (Špecializovaný trestný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Bráni článok 14 smernice [2014/41] vnútroštátnej právnej úprave a judikatúre, keď podľa nich hmotnoprávne dôvody pre vydanie európskeho vyšetrovacieho príkazu, predmetom ktorého je vykonanie prehliadky v byte alebo v obchodných priestoroch, ako aj zaistenie určitých predmetov, resp. povolenie výsluchu svedka, nemožno napadnúť ani priamo opravným prostriedkom proti súdnemu rozhodnutiu, ani samostatnou žalobou o náhradu škody?
2. Priznáva článok 14 ods. 2 smernice 2014/41 dotknutej osobe priamo a okamžite právo napadnúť súdne rozhodnutie o európskom vyšetrovacom príkaze, hoci vnútroštátne právo nestanovuje nijakú takú procesnú možnosť?
3. Ide v prípade osoby, voči ktorej bola vznesená obžaloba, s ohľadom na článok 14 ods. 2 v spojení s článkom 6 ods. 1 písm. a) a s článkom 1 ods. 4 smernice 2014/41 o dotknutú osobu v zmysle článku 14 ods. 4 tejto smernice, keď opatrenie na získavanie dôkazov smeruje voči tretej osobe?
4. Ide v prípade osoby, ktorá obýva alebo používa priestory, v ktorých sa má uskutočniť prehliadka alebo zaistenie vecí, resp. v prípade osoby, ktorú treba vypočuť ako svedka, o dotknutú osobu v zmysle článku 14 ods. 4 smernice 2014/41 v spojení s odsekom 2 tohto článku?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 17 Česká vláda na úvod tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný z dôvodu, že európsky vyšetrovací príkaz, o ktorý ide vo veci samej, bol vydaný predtým, ako uplynula lehota na prebratie smernice 2014/41 a v čase, keď táto smernica nebola prebratá vydávajúcim členským štátom.
- 18 V tejto súvislosti treba najskôr uviesť, že lehota na prebratie smernice 2014/41 stanovená v jej článku 36 už uplynula v okamihu, keď sa vnútroštátny súd obrátil na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania.
- 19 Ďalej, ako uviedol generálny advokát v bode 46 svojich návrhov, bola táto smernica prebratá tak v Bulharsku, ako aj v Českej republike počas konania pred Súdnym dvorom.
- 20 Napokon zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že hoci vnútroštátny súd rozhodol o vydaní európskeho vyšetrovacieho príkazu s cieľom uskutočniť vyšetrovacie opatrenia, o ktoré ide vo veci samej, v Českej republike, tento súd ešte nepristúpil k vydaniu tohto európskeho vyšetrovacieho príkazu z dôvodu ťažkostí, s ktorými sa stretol pri vyplňaní oddielu J formulára v prílohe A smernice 2014/41.
- 21 Vnútroštátny súd má teda vo veci samej v prípade potreby vydať európsky vyšetrovací príkaz upravený touto smernicou.
- 22 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 23 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, o ktorej vnútroštátny súd rozhoduje. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené (rozsudok z 12. septembra 2019, A a i., C-347/17, EU:C:2019:720, bod 32).
- 24 Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, vnútroštátny súd sa v kontexte vydania európskeho vyšetrovacieho príkazu pýta na spôsob, akým má byť vyplnený oddiel J formulára v prílohe A smernice 2014/41.
- 25 Za týchto podmienok treba konštatovať, že svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 ods. 1 smernice 2014/41 v spojení s oddielom J formulára v prílohe A tejto smernice má vykladať v tom zmysle, že justičný orgán členského štátu musí pri vydávaní európskeho vyšetrovacieho príkazu uviesť v tomto oddiele opis opravných prostriedkov, ktoré sú prípadne stanovené v jeho členskom štáte proti vydaniu takéhoto príkazu.
- 26 Na úvod treba uviesť, že zo znenia článku 5 ods. 1 smernice 2014/41 vyplýva, že vydanie európskeho vyšetrovacieho príkazu predpokladá vyplnenie a podpísanie formulára uvedeného v prílohe A tejto smernice, ako aj osvedčenie presnosti a správnosti jeho obsahu.
- 27 Bod 1 oddielu J tohto formulára stanovuje, že vydávajúci orgán uvedie, „či sa proti vydaniu EVP už podal opravný prostriedok, a ak áno, [aby spresnil] ďalšie podrobnosti (opis opravného prostriedku vrátane krokov, ktoré je potrebné vykonať, a lehôt)“.

- 28 Zo samotného znenia bodu 1 oddielu J uvedeného formulára, osobitne z použitia pojmov „ak áno“, vyplýva, že opis opravných prostriedkov musí byť uvedený v tomto bode len za predpokladu, že opravný prostriedok bol proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu podaný.
- 29 Okrem toho použitie výrazu „uvedte“ vo vzťahu k opisu opravných prostriedkov, ktorý musí byť v takom prípade uvedený v tomto bode, svedčí o tom, že normotvorca Únie chcel zabezpečiť, aby bol vykonávajúci orgán informovaný o opravných prostriedkoch podaných proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu, ktorý mu bol zaslaný, a nie všeobecnejšie o opravných prostriedkoch, ktoré sú prípadne stanovené vo vydávajúcom členskom štáte proti vydaniu európskeho vyšetrovacieho príkazu.
- 30 Rovnako bod 2 oddielu J formulára v prílohe A smernice 2014/41 má za cieľ zabezpečiť, aby bol vykonávajúci orgán informovaný o opravných prostriedkoch podaných proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu, a nie aby mu poskytol opis opravných prostriedkov, ktoré prípadne existujú vo vydávajúcom členskom štáte proti vydaniu európskeho vyšetrovacieho príkazu.
- 31 Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že vydávajúci orgán je povinný v tomto bode oddielu J európskeho vyšetrovacieho príkazu, ktorý vydáva, uviesť iba názov a kontaktné údaje príslušného orgánu vydávajúceho členského štátu, ktorý môže poskytnúť doplňujúce informácie o opravných prostriedkoch, právnej pomoci a službách tlmočenia a prekladov v tomto členskom štáte.
- 32 Takéto informácie by navyše neboli užitočné, ak by európsky vyšetrovací príkaz už obsahoval abstraktný opis opravných prostriedkov, ktoré prípadne existujú vo vydávajúcom členskom štáte proti vydaniu európskeho vyšetrovacieho príkazu.
- 33 Z týchto úvah vyplýva, že pri vydávaní európskeho vyšetrovacieho príkazu nemusí vydávajúci orgán uviesť v oddiele J formulára v prílohe A smernice 2014/41 opis opravných prostriedkov, ktoré sú prípadne stanovené v jeho členskom štáte proti vydaniu takéhoto príkazu.
- 34 Tento výklad je podporený článkom 14 ods. 5 smernice 2014/41, ktorý stanovuje, že vydávajúci orgán a vykonávajúci orgán sa navzájom informujú o opravných prostriedkoch uplatnených voči vydaniu, uznaniu alebo vykonaniu európskeho vyšetrovacieho príkazu.
- 35 Takýto výklad môže okrem iného zabezpečiť úplné dosiahnutie cieľa sledovaného touto smernicou, ako vyplýva z odôvodnení 21 a 38 tejto smernice, ktorý spočíva v zjednodušení a zrýchlení justičnej spolupráce medzi členskými štátmi na základe zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania.
- 36 Zavedenie formulára, akým je formulár v prílohe A smernice 2014/41, ktorý musí justičný orgán členského štátu, ktorý chce vydať európsky vyšetrovací príkaz, vyplniť s uvedením konkrétne požadovaných informácií, má totiž za cieľ oboznámiť vykonávajúci orgán s minimálnymi formálnymi informáciami potrebnými na to, aby tento orgán mohol prijať rozhodnutie o uznaní alebo výkone dotknutého európskeho vyšetrovacieho príkazu a prípadne vykonať požadované vyšetrovacie opatrenie v lehotách stanovených v článku 12 tejto smernice [pozri analogicky rozsudok zo 6. decembra 2018, IK (Výkon doplňujúceho trestu), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, body 49 a 50, ako aj citovanú judikatúru].
- 37 Keďže opis opravných prostriedkov, ktoré prípadne existujú vo vydávajúcom členskom štáte proti vydaniu európskeho vyšetrovacieho príkazu, nemusí byť uvedený v oddiele J formulára v prílohe A smernice 2014/41, nie je opodstatnené v predmetnej veci vykladať článok 14 tejto smernice najmä s cieľom určiť, či toto ustanovenie bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neupravuje nijaký opravný prostriedok, ktorým by bolo možné napadnúť hmotnoprávne dôvody vydania európskeho vyšetrovacieho príkazu, ktorým sa nariaďuje vykonanie prehliadky, zaistenia určitých predmetov a vylúch svedka.

- 38 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba odpovedať na položené otázky tak, že článok 5 ods. 1 smernice 2014/41 v spojení s oddielom J formulára v prílohe A tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že justičný orgán členského štátu nemusí pri vydávaní európskeho vyšetrovacieho príkazu uviesť v tomto oddiele opis opravných prostriedkov, ktoré sú prípadne stanovené v jeho členskom štáte proti vydaniu takéhoto príkazu.

O trovách

- 39 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 5 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach v spojení s oddielom J formulára v prílohe A tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že justičný orgán členského štátu nemusí pri vydávaní európskeho vyšetrovacieho príkazu uviesť v tomto oddiele opis opravných prostriedkov, ktoré sú prípadne stanovené v jeho členskom štáte proti vydaniu takéhoto príkazu.

Podpisy